

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
 Helyben hazhoz bordva:
 Egész évre 12 frt.
 Fél évre 6 " .
 Negyed évre 3 frt.
 Egy hónap 1 frt.

Videkre postán küldve:
 Egész évre 14 frt. — kr.
 Fél évre 7 frt. — kr.
 Negyed évre 3 frt. 50 kr.
 Egy hónap 1 frt. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Szerkesztőség:
 Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Bérméltetlen leveleket csak ismert kézről fogadjunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Főtér, a törvényszék melletti Neumann-háznak utczára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazabály szerint. Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Aldozat a békeért.

Arad, szept. 9.

Amikor e sorok napvilágra jutnak, Sándor már nem fejedelem, nincs is Bulgáriában, hanem utban hazafelé. Fejedelemségét, melyre hősi tettei által magát csakugyan érdemessé tette, föladózta Európa akaratából orosz érdekeknek, hogy amint neki megmaradnak édes emlékei a győzelem korakából, úgy maradjanak keserű emlékei Európának az ő visszavonulásából.

Sándor hősi önfeláldozása s országa függetlenségének kivívásáért még akkor is megérdemelné megőrkötését nevének, ha egyéb jó tulajdonai nem lettek volna is, mint a milyenek egy jó hadvezértől megkívántak, de ő tetteiben s magaviselésében a szó szoros értelmében fejedelem volt, akit nem hiába szeretett népe, akiért nem ok nélkül rajongott ifjan is győzelemre vezetett serege.

S e nagy reményekre jogosító fiatal fejedelemnek akkor kell a küzdteről visszavonulni, amikor észére, erélyére, bátorságára a legnagyobb szükség lett volna magáért Bulgáriáért is, de meg európai érdekekért is. Egy győzelmes hadjárat befejezte, — egy ravasz utakon támasztott forradalom dicsőségese lefegyverzése után, a nép és hadsereg rajongó szeretetének leg-ecclatansabb nyilvánulásai között válni meg a tróntól, megválni idegen parancsszóra, olyan áldozati a békeért, minőt emberfia még eddig sem Istennek, sem embernek nem hozott.

Ez áldozatra csak Battenberg Sándor volt képes abban a reményben, hogy távozásával Bulgáriának szolgálatakat tehet.

Távozása máskülönben is a nagylelkűség nemes vonását tünteti ki, egyébként alig volna képzelhető, hogy ugyanazon egyénnek, akik őt trónjától megfosztani, s győzelmes csatákon átvezetett hű hadseregét lázadásra bérni törekedtek, kivétel nélkül megkegyelmezzi, sőt mi több, országos állásába visszahelyezi. De Sándor erre is képes volt a bel- és külbéke kedvéért.

Annál súlyosabb vád terheli azokat a hatalmakat, melyek részben előidézték, részben támogatták az okokat, melyek távozását szükségessé tették. Oroszországgal nem is kívánunk bővebben foglalkozni, ennek a czéljai indokolták tették alávaló magaviselést, hanem hogy a többi államok hoz-

zájárulásukat adják egy tényhez, melyhez vesztegetés, bujtogatás, hadsereg látítása — s fejedelem elleni merénylet fűzők, azt fölfogni is alig lehet. Tetézi a hatalmak minden bírálaton aluli magatartását még az a jellemzősége is, hogy a mikor a törvényes fejedelem népe s hadserege osztatlan szeretetének és ragaszkodásának engedve, trónját ujjal elfoglalja, a legelső diplomáciai lépés is azt követeli, hogy a törvényes rend megbontói föltétlen kegyelemben részesüljenek. Oly követelés ez, mely egy népjogokat taposó bűnös fejedelemmel szemben menthető, de nem egy fenkült lelku, becsületes hős fejedelemmel szemköt.

De hát a világbéke kedvéért egyik hatalomnak szabad alattomos harczot vívni, a másikkal ellenben az sincs megengedve, hogy e harczok ellen magát védelmezze.

Eddig a népjog szent, az uralkodói jog sérthetetlen volt. A mai diplomataik jutottak csak arra a magaslatra, hol ezt tagadásba vonhatják, s állíthatják, hogy a népjog semmi, az uralkodói jog pedig csak ott sérthetetlen, hol a kancsuka uralkodik. Tempora mutatur, mert hiszen a világbéke így kívánja.

Eddig halálbüntetést szabott a törvény a lázadóra s a fejedelem elleni merényletre, s most a mi bölc diplomataink megjutalmazták a lázadókat és merényloket, s büntetés alá vonják a derék, szeretett fejedelemet.

Eddig a törvények így szóltak a népekhez: »Akasztófára jutnak, kik a fejedelem hatalma és személye ellen merényletet követnek el.« Ezentul már így fognak szólni: »Oljetek, raboljátok, lázadjatok, jutalmat nyereztek érte!

És ha kérdjük, hogy miért ez erkölcsellenes változás? A felelet az lesz rá, hogy a világbéke ezt kívánja. Ezt kívánja? Bizony szép áldozat a békeért.

Egy demanti a bolgár ügyben.

A bécsi „Fremdenblatt“ illetékes forrásból a következő communiqué tesz közzé:

Egy sophiai ktlön tudósító jelentésével szemben, mely szerint Németország és Ausztria-Magyarország képviselői Sándor fejedelemnek, kevéssel megérkezése után azonos jegyzéket nyújtottak volna át, melyben mindkét hatalom tiltakozott volna, hogy a lázadók és összeesküvők ellen erélyesen fellépjenek, illetőleg hogy azokat megbüntessék, abban a helyzetben vagyunk, hogy teljesen megbízható információk alapján kijelenthetjük, hogy ez a jelentés teljesen alaptalan. Sem

tiltakozás nem történt, sem egyáltalában semmiféle jegyzék át nem adatott. Ellenben aközepurópai hatalmak képviselői és különösen Ausztria-Magyarország, tekintettel a Mutkurov ezredes által az első pillanabban elrendelt tömeges elfogatásokra, és az ezek által különösen az orosz közvéleményben előidézt izgatottságra és visszahatásra a sophiai hatalom birtokosainak a később Sándor fejedelemnek is bizalmas uton azt a barátságos tanácsot adták, hogy a fennfoglalt válságos pillanatokban, bármily megérdemelt legyen is a legnagyobb szigor, erélytel és elővigyázattal járjanak el, s tartózkodjanak az elhamarkodott elhatározásoktól és compromittáló erőszakos reniszabályoktól, melyek provokálólag hathatának és esetleg végtetes következményeket vonhatnának maguk után.

A kiegyezési tárgyalások folytatása.

Miként Bécsből jelentik, a kiegyezési tárgyalások folytatása legközelebbre várható. A magyar kormány hír szerint arra határozta el magát, hogy egyelőre csak írásbeli uton fogja tárgyalni azon differentiakat, melyek a magyar s az osztrák képviselőházak határozata között a vámtarifajavaslatra nézve fennállnak. A magyar kormány a fennálló eltérések ügyében közelebb fog intézni jegyzéket az osztrák kormányhoz. Kormányzumi propositiói már meg is vannak állapítva.

Horváth Gyula a keleti kérdésről.

Pártnk e kiváló tagja f. hó 6-án választói előtt tartott beszámoló beszédében így nyilatkozott a keleti kérdésről:

Az orosz befolyásnak érvényesülése a Balkán-félszigetnek bármely pontján annyit jelent, mint kanócot dobni a puszkaporos toronyba. (Igaz! Ugy van!) Elő példa erre Bulgária esete. Bulgária népe, mely fejedelemmel meg van elégedve, s mely egy nagy laburu kiállása után már egy bizonyos kulturálatra birt fölemelkedni, s a mely népnek békeje más oldalról nem volt fenyegetve, egyszerre csak arra ébred fel, hogy a mely eszközöket egykor a nihilisták használtak II. Sándor czár megsemmisítésére, az orosz kormány, az orosz diplomácia ma ugyanezen eszközökkel akarja megingatni a bolgár fejedelemnek trónját. (Igaz! Ugy van!) A bolgár forradalom a legecclatansabbul tájékozhatta Európát, hogy az orosz diplomácia eszközei megvalasztásában épp oly kevésbé válogatos, mint a mily kevésbé voltak válogatosak a nihilisták, midőn az orosz czári hatalmak meg akarták dönteni. (Igaz!) Valamint a nihilismus és kommunismus ellen minden jözan nép és állam védekezni igyekezik, épp ugy kell nekünk is védekeznünk minden oly befolyás ellen, a mely a nihilistákéhoz hasonló eszközökkel igyekszik a népek szabadságát össztörni. (Élénk helyeslés.)

És ne gondolják azt, hogy a keleti események oly természetek, a melyek mellett Magyarország népe béken alhatnék. Eppen nem olyan természetűek. Nem gondolják, hogy én ez alkalommal ugy szólván csak hírt mondani jöttem ide önök közé arról, hogy mi történik az ország határain tul. Nem ezért jöttem, hanem azért, hogy rámutassak arra a veszélyre, a mely a monarchiát és Magyarországot a közelebbi időkben fenyegetheti.

Eppen azért, mert meggyőződésem szerint e veszély másbannon Magyarországot nem fenyegetheti, mint ha az orosz befolyás a Duna mentén és a Balkán-félszigeten megerősödik, éppen azért jogosultnak és természetesen tartom azt, hogy ez ország népe, a mely tudja, hogy az orosz hatalomnak a Balkán-félszigeten való megszilárdulása egyértelmű e monarchia felbomlasztásával, a magyar nemzetnek, a magyar állam létének veszélyeztetésével, tudjon annyi hatást gyakorolni törvényhozása utján diplomatiánkra, hogy ha a mi legjogosabb érdekeink megvédésére a diplomácia már nem volna képes — mit én alig hiszek — még egy háborútól se rettenjen vissza. (Élénk helyeslés.)

A magyar nemzet teljes készséggel hozta meg mindig ugy pénzben, mint vérben az áldozatokat, valamiddig abban a hitben volt, hogy ezzel a nemzetnek érdekei védettek meg: de ha elegendes az, hogy az orosz czárnak egyszerű parancsszára fejedelemi trónusok döljenek meg a Balkán-félszigeten, ha elegendes az, hogy a czárnak egyszerű parancsszára valamely nép egergesse fejedelemét, abban az esetben felesleges a hadsereg, erőssük el a katonaságot! (Ugy van!)

Mert ha mi nem tudjuk saját érdekeinket megvédeni, ott, a hol legszükségesebb a békét fenntartani, így legalább ne is viseljünk oly terhét, a melyet csak egy nagy eszme megvalóstására vehet vállaira egy nemzet. (Élénk helyeslés.) En meg vagyok győződve arról, hogy ha elég bátorsággal fog birni e monarchiának közös külügyi kormánya reá mutatni a monarchia komoly érdekeire, Európa népeinek szövetségében sikerülnie fog érdekeinket megvédeni vér- és pénzáldozatok nélkül is, ha Európa népei tudni fogják, hogy érdekeink megvédéséért a háborútól sem retentünk vissza. (Igaz! Ugy van!)

VÁROSI KÖZÜGYEK

A szeptemberi közgyűlés.

Arad, szept. 9.

Az első ülés a holt-saison után, a melyről kénytelen volt ki-kis említeni, hogy fontosabb ügyekben határozatképtelen.

Igy aztán a tárgysorozat megrostálódva került felszínre a „tanács-tribunum“-jéről és a máról jutott a holnapnak is, a mi igen merész határozat, ha elgondoljuk, hogy holnap a fontosabb dolgok maradtak és hogy holnap — péntek van.

— péntek van.

Az a tanácskozás eruptioinak mérvéről fogalmat adjunk, tel kell említenünk, hogy dr. Múlek Lajos edzett idegekkel érkezett haza a furdórról. Arky Kálmán a la Fiesco van megnyírva. Steiner Jakob telitve van egy sereg közbeszólással és Reicher Ferencnek tegnap kétszer jutott eszébe, hogy ő pártelnök is volt.

Képzeltetni, hogy az edzett idegek, a nyírott tarkók, a felgyúlt és explosióval fenyegető közbeszólások és a dicsőséges mult keserű visszaemlékezése, mily idegessé, izga-

tóttá tette a városi közgyűlések e négy hatalmas viadortát.

Damnation de Salacz; Salacz polgármester elkarhozása! — volt a jelszó, a mihez a bátorságot az adta, hogy a főispán még fájdalom, mindig — beteg.

Itt a rettenetes óra, — gondolák a per, a gabona és „vas“ emberei és monstre-támadást rendeztek a polgármester, illetve a tanács ellen.

Egy ártatlan tanácsai javaslatnál aztán megindult a roham. Ha van tréfája e soroknak, most szükség van rá, mert komolyság vesz erőt az emberi idegekben, mikor intelligens embereket lát oknélküli polemiaba keveredni és látja, hogy a gancsossal egy dobálóznak mint a gyermekek a kövel és porfocra beszélnek, insinualnak passzióból és hecczéből.

A tanács elterjesztette az ismert javaslatot a város belterületén való ut- és csatorna építésekre nézve.

Az intentió természetes, világos és főleg oda gravitál, hogy egyes háztulajdonosok, kiknek háza előtt a kocsit kövezése megtörténik, járuljanak bizonyos részben annak költségeihez.

Tudja jól mindenki, hogy a ház, mely előtt a kocsit kövezve van, mennyit nyer értékben és jövedelmezőségben.

Az áldozat tehát kölcsönös.

No de nem az dr. Múleknek, ki mindig képviselőjelöltnek képzeli magát és bunnepélyes hangon még ebben is a polgárság tulterhelését látja s érdekeinek sérelmét constatálja nemes pathosszal. Nem az Arky Kálmának, ki hatalmas tárgyhoz tartozandósággal emeli ki, hogy a javaslatnak csaknem fele a budapesti minta után készült, nem az Steiner Jakob urnak, ki rég nem ült dr. Múlek mellett, hogy jóit helyezéseivel pártszükségletének eleget tegyen és nem az Reicher Ferencnek, a ki tisztelti a tanácsot, de nem tartja olyan „bölcsek“, hogy jó javaslatokat terjeszzen elé.

Salacz polgármester, Parecz tanácsnokkal kijelentik, — mint olyanok a kik az ügygel tüzetesen foglalkoznak és nem holmi futólagos bepillantás után nyernekn maguknak fennsőbbeséget a feltétlen itélethez, — hogy a javaslat teljes meggyőződésük szerint éppen a polgárság vitalis érdekeinek felel meg és a közgyűlés maga-magának szavazza a bizalmatlanságot azzal ha a javaslatot nem fogadná el a részletes tárgyalás alapjául. E mellett érvelt Varjassy József is meggyőzően, világos példákkal, bár a részletekben már volnának kifogásai. Ház Sándor indokolatlannak tartotta, hogy mikor a javaslat ellenzőinek csak egy tétel ellen van kifogásuk, akkor vessék el az egész javaslatot.

Ez azonban mind csekélység. Dr. Múlek előállott ismétlenül egy formalis hazabeszélő annak meghatározását a költő a publicum phantasiájára bízta.

Tagadhatatlan: a mű epizódjában eléggé mulattat. Luczának ártatlan moki; a wallon tiszt couplettjei, Pistának a nevetésségig menő ügytelensége tetszhetik. De a mesésvesében mutatkoz mesterkélttség, a jellemében a következetlenség egyaránt lehetetlennek teszik a darabot. Az első felvonásban az a bujósdi játék, melyet Lucza rendez, melynek valószínűségét maga Rákosi se hiheti el; az a technikai hiba, hogy Elek, noha jóval előbb indult el hazulról, mégis később érkezik Buda alá, mint tapasztalatlan testvére, Hedvig; a harmadik felvonásban az a naiv módja a megoldásnak, vagy az a phisikailag elfogadhatatlan tény, hogy Kalotayné Budavar megvételének éjjelén a setétség és a tavolság daczára öreg szemével felismeri a várkokán álló janicsár-tisztben Perizt; hogy ez felismertve, a „kedves fiam“ szóra Kalotaynéhoz rohan, — ha ugyan elfogadhatjuk, hogy felismerte a nőben Kalotayné — mikor annyit nem ismert; arról, hogy él-e, fogalma se lehetett. Mindez valószintlen. S mert ilyen, hatása se lehet. Mint alkalmi darabnak megvan a jelentősége. Irodalmi értéke nincs.

Gesztí Armin.

A feltalálhatlanok.

Regény. — Irta: Pernett Frigyes. (90-ik folytatás.)

XXXVIII.

Az ötödik felolvasó estély.

„A lámpák meggyújtva“, jelentő Kle mentin, „ha a tisztelt társaságunk egy tesszik, a felolvasás kezdetét veheti.“

Ez a felbeszakítás éppen jökor jött, hogy a kellemetlen jelenetnek véget vessen. Henrik Ilonához lépett és karját ajánlotta: Donna kezét karjába fűzte, de már a következő pillanabban visszavonta.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája

(Szeptember 10.)

Budavár megvétele.

(Népszimű. Irta: Rákosi Jenő)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Budapest, szeptember 7.

A Budavár megvételének emlékére rendezett ünnepélyes programját a Népszínház vezette be Rákosinak hazafias lelkesedés szütle darabjával. A mű egyike azoknak, melyek egyes alkalmakra szánják; jelentőségük tehát első sorban ama körülményeknek köszönhetik, melyek alkotásukra impulzust adtak. Azt mondhatnók, Rákosi szolgálatot tett a Népszínháznak és növelte feledésbe merült darabjainak számát megint egygyel. Paradoxonnak tünik fel ez állítás, pedig mégsem az. Felteszszük, hogy a vár bevételét szemléltető és elementáris erővel ható jelenet a rendezőnek, szeretjük hinni: a szerző eszméje. Utóbbi esetben megvan a kules, amely paradoxonunk megfetéséhez vezetett. A spectaculomoknak mindig volt és lesz ezután is közönysége. És az eféle látványosságnak van annál is inkább, mert részint az eseményt fogva, melyet megjelenít, részint az emléknél fogva melyek ama nagyfotosságú tényhez elválaszthatatlanul fűződnek, magában bírja azt a titkos és ellenállhatatlan erőt, mely a magyar ember szíveben a hazafiai lelkesedés szent lángját magásra lohogtatja. Nem keressük azonban Rákosi érdemét kisse, hatását.

Mert hiába! Buda várát akárhogyan, de be kell vésztetnie.

Ha a bevétel ténye a mű alkotásánál czélulnak vésztetett, akkor, amint ugyanis a czim-ből az ellenkezőt megvárnunk jögnék, drámai cselekvényről, a fejlődés önálló megállapításáról szó se lehet. A nagy test nemcsak ronzza, de fel is emészti a kicsit. Ha tehát,

A mű belső értékét

objektív megállapítani, nem a jellemek kidomborítása, nem a drámai actio, mert hiszen ezt a dolgok szükség-szerűsége zárja ki ez esetben, nem is a felele mesterségesen összerakott mese: egyszerűen a szép és korhú nyelvezet, a kedves csintalanság és sokszor hatásos humor, mit néhány alakja képvisel, és ami a mi életkérdéses szerencséje: a kitünő interpretatio szolgálhat zsinormértékül. De még valami! Elébbünk varázsolva egy szerencsésen özeveg asszony családijána: keserű hányatásait, rámutatva a török uralom átkos nyomorúságára, mi kerülhetetlenül nehezedik a magyar nép vállára: a társadalmi életnek, persze a népszimű keretéhez mért esetelese, a kor képe akar lenni e mű. És midőn Rákosi a népműsű által a közönség szívének, és nem elméjének criticáját kéri: szivünk érdeklődését csak az esemény maga ragadhatván meg, az azt megelőzőt politikai és társadalmi élet nyomorúságának, szenvedéseinek esetelenségéig hatni a költő intentiója. Ezen törekvés azonban a drámai cselekvényhez való viszonyánál fogva, ama bár tiszteletreméltó törekvések közé tartozik, melyek csak — törekvések maradnak.

Kalotayné asszonyom kétszeresen özevta. Elő férjét is, másodikat is a török gyilkolva meg. Edes anyai gondolj már most oda koncentrárodnak, hogy Elek fiát föl tartsa mindentéle hadivirtustól. Könyvet ad kezébe, azt forgassa a kard helyett. Nem így gondolkozik ám Elek. Falujuk nem messze fektűt Budától. Az ostromló ágyúk bömbölése elhallik oda is; de meg akadt olyan szerencsés is, aki járt Buda alatt, látta a nagyszerű készülődéseket, aztán eljött haza Kalotára, hogy elbeszálja az ő falubelieinek, mi történik ott?

„Tehát találkára hívja a falu legényeit, Elek elhatározta, hogy éjjel titokban oda-ahol — otthonukat és a magyar sereghez hagyják a harczioln kegyetlen elnyomójuk, a töstetnek;“ visszazserezní Budát a hazának, mely rök ellet — siratja már elvesztét. Majd jönnek a oly régt.

beszédrel, a melynek érvei éppen oly gyorsan estek el a tárgyilagosság előtt, mint a milyen gyorsan elmondva voltak. Arky ur rádupláz a dolgra egy pár pihent perczben kivágott bombasztalás a közgyűlés szavaz.

Tessék elhinni, hogy elvetették a tanács javaslatát és kiadták az ügyet a kövezési-bizottságnak, hogy a tisztú ügyész befojlesztásával tárgyalja ismét. Hisz minden annál jobb, minél később valósul meg. Hogy a községek kárát valja aztán, abban már: ki nekünk Hekuba?! ha a mindenáron való ellenzéki ségnek a szines szappanhálygok gyerekörmei még mindig kedvesek, és a mi szomorú, — értékes is.

Ez sceniozta azt az incidenst is, mikor Arky ur (egzessen szükségtelen) egy jelentétkelen alkalommal a polgármestert kötelességre figyelmeztette.

Igen természetesen, hogy Salacz polgármester kijelentette, hogy ilyesmire nem tartja érdemesnek a választ.

Arky ur erre közepesen sikerült epéséggel jegyezte meg:

— Jól teszi

Tagadhatlanul tetszetik ez némely embereknek.

A modortalanságban is van bizonyos modor. Azzal a kis különbséggel, hogy itt már annak a kis könyvnek a szerepe kezdődik, a mely címében e szót hordja:

— „Dout!

II.
Részleges tudósításunkat az ülésről, a következőkben adjuk:

Salacz Gyula polgármester elnöke alatt jelen voltak: Inátori Kálmán főjegyző, Urbányi János főkapitány, Perger János főjegyző, Pácz István, Sarló Domonkos tanácsnokok, Hofbauer Lajos jegyző, Tarjányi Vilmos, Dógan György, Simay István, Steiner János, Pollák Gyula, Mosonyi Gábor, Prodanovics Dom, Vizer Péter, Reichner Béla, Vanicek Ferenc, Matyók Pál, Györgyváry Rozsó, Wally György, Marek Samu, Izák István, Darányi János, Csiky Károly, Barabás Péter, Mülek Lajos, Gyulai István, Rozsnyai Mátya, Millig József, Postgay Lajos, Robitsch Agost, Varjassy József, Schaffer Adolf, Klein Samu, Bund Henrik, Záray Odón, Tizti Lajos, Reichner Ferenc, Herz Miksa, Wally Mátya, Kneffel Károly, Varjassy Lajos, Komjáthy Zsigmond, Virágh Lajos, id. Mallár István, Arky Kálmán, ifj. Kristóry János, Szontagh Gyula, dr. Szathmáry Miklós, Elias Armin, Fikler József, Neuman Károly, Nagy Kálmán, Adler Lipót, Hay Jónás, King Lajos, Mittermann Bódog, Hász Sándor, Rajkay József, Neuman Daniel, Reichner Károly, Réthy Lipót, Tóth József, Steinhart Mór, Kreszties Demeter, Plesz Mór, Péterfy Antal.

Salacz Gyula polgármester megnyitván az ülést, jelenti, hogy a polgármesteri havi jelentés a lapokban nyilvánosságra lévén hozva, felolvasottnak tekinthető.

Felolvasottat a közmunka- és közlekedési miniszter intézkénye a város közönsége részéről feltérjesztett f. évi utantartási költségelőirányzat jóváhagyása a tárgyában, mire a helyigaznister rendelete olvasott fel a város közönsége által kezelt kórház, cseled-menház, árva- és lelenzház, tisztú nyugdíj- és Neumann Daniel-féle alapoknak felolvasgató tárgyalását, valamint a nevezett járvány-kórház felépítésének engedélyezése s az építési költség erejéig a város közönségének a kórházalap irányában fennálló tartozásának törlesztése tárgyában, — mely leiratok alapján módosított változtatást nem tesznek a közgyűlés által tudomásul vétettek.

Ifj. Urbányi Béla pénztári ellenőr kérvényét ezután, a fokozatos előléptetés jóváhagyásával intézte el az ülés.

A városnál trespdesbe jött fogalmazói és pénztári ellenőri állás választás utján leendő betöltése lett volna soron, de ez az októberi közgyűlésre hagyott végzendőül, a képviselteti tagok csekély száma miatt.

Következett három szabályrendeleti javaslat a tanácsnak:

a) vértett kiírása és terjedésének megállítására tárgyában;

b) az élelmézésre szolgáló kisebb négy-lábu állatokkal való bánásmód iránt; e kettőt

A saonban minden előkészület megtörtént és Frank előtt feküdt a kézirat. Helyét foglalták és mint rendező a felolvasás megkezdése előtt, az ügyvéd végigtekintett hallgatóinak során, hogy meggyőződjenek, vajjon minden rendben van-e.

A szemle eredményével megelégedve, az ügyvéd éppen egy rémletes pör bezárlaiba akart belemélyedni, midőn alulról néhány vidám ütem hangzott föl. Erőteljes nyiretlyvónásokkal egy keringőt intonáltak, melyet még egy hegedű, klarinét és gitár játszott.

Nevetve szaladtak mindnyájan az udvarra néző ablakokhoz, honnét megájták a négy vándor zenét. A kik teljes buzgalommal használtak hangszereiket. A meghívottak körében levő több fiatal hölgy szemé csillagolt az örömtől; hajlandóknak mutatkoztak a rögtönzött tánczra.

Agoston, a ki nem szivesen bocsátkozott bele a felolvasásba, most még is bosszankodott.

„Küld el ez embereket,“ szolt Klementinhez, „most csak nem hallgatjuk az ő czincogásukat.“

„Egyezséget ajánlok!“ mondá Klára „Legyen a boszorkányoké az előség, de aztán ez a vidám négyes oszlassa el a rémuléket, a mely bizonyára meg fog szállni bennünket. Ez a csapat bizonyosan kiszimatolta, hogy itt ma társaság lesz és ehhez mindenféle reményt kötöttek. Ne maradjanak ezek teljesüthetlennél. Gyűjtéset rendezünk számukra és csakunk olyan boszorkány-azombatot, a minőt csak civilizált és művelt emberek közt lehetősége.“

Az indítvány élénk támogatásra talált és Klementin maga ment le az udvarra, hogy az ügyet rendezze. A zenészeknek sőt és hideg élel adatott, hogy a jövő munkájára megerősítse őket.

A primás elragadtatva csokolt kezét és megígérte, hogy ő „zenekara“ meglepően fog működni. Hogy különben e művészek részéről a meglepetés nem volt kizárva, azon nem csodálkozott volna az, a ki a primást ismert.

Nem volt más, mint Ehlert Antal, a detetív.

Ő maga tűrhetlen hegedült és három társa egy katonai zenekar tagjai voltak. Miután a kis ünnepe napját Gyulától elég jókor megtudta, még lehetővé vált mostani kártársaival néhány tánczdarabot begyakorolni és ily módon a nyaralóra bejutni.

felolvasás után a közgyűlés egyhangulag elfogadta részleteiben is.

A harmadik javaslatnál — a város belterületén való utcacsatorna építések nézve, — nagy vita támadt, mely a javaslatnak a napirendről való levételét eredményezte.

Az ismert javaslat ellen dr. Mülek bizottsági tag szoltal fel, kijelentve, hogy a javaslatot indokolatlannak s tulzolt igényűnek tartja, mely különben is nagybárá Budapest főváros hason javaslatának értelmében van szerkesztve s kevésbé alkalmas az aradi viszonyokra. Hosszas kitérései után, kéri a közgyűlést, hogy a javaslat vétessék le a napirendről.

Paracz István tanácsnok: Mindenekelőtt kijelenti, hogy Mülek bizottsági tag tévedésben van a felől, hogy a javaslat a Budapesti minta másolata volna. Elismeri, hogy szerkesztésénél tekintettel voltak a fővárosi hason javaslat hasznavehető pontjaira, de lényegében a javaslat par excellence az aradi viszonyokra van alkalmazva és a polgárság jól felelt meg érdekeinek szemmel tartásán kívül, hivatalva van elenyészetni azon anomáliát, hogy a javaslat által tárgyal esetekben ne legyen a hatóság kitéve annak, hogy ne tudja, hogy kitől mit követelhet. Megmenti egyuttal a hatóságot attól, hogy egyes esetekben más fórumokhoz forduljon minduntalan és határozataiban miniszteri döntvényeket várjon be. Kéri legjobb meggyőződése alapján a közgyűlést, hogy fogadjon el a javaslatot — mint feltétlenül szükségeset, — a részletes tárgyalás alapján.

Salacz Gyula polgármester: Midőn tüzetes tanulmányozása alapján kijelenti, hogy a javaslat nem hoz semmi újabb terhet a polgárságra, azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a javaslat elvetésével a közgyűlés saját magának szava a bizalmatlanságot, mint hogy a javaslat a város közönségének közölnéit van hivatala emelni. Csatlakozik Paracz tanácsnok fölfogásához és ajánlja a javaslat elfogadását.

Arky Kálmán bizottsági tag: A belváros házainak értéke rendkívül aránytalan és így a kocsiut közvétséghez való költségátuladás aránytalanul sujtathja a különféle háztulajdonosokat. Hosszas beszédeben Mülek bizottsági tag érveléséhez hasonlóan beszél a polgárság tulterhelteséről, és szintén levétetni kéri napirendről a javaslatot.

Paracz István tanácsnok: Előtte szolt bizottsági tag érvelését fordítja ellene és sikerült czáfolatában fejti ki, hogy azzal, hogy a kocsiut közevét valamely ház előtt elkészül, az illető ház értéke emelkedik és így méltányos, hogy a költségek részben a háztulajdonosokat illessék.

Hász Sándor bizottsági tag: Különbözik találja, hogy ha a javaslat ellen felszólalóknak lényegileg csak egy szakasz ellen van alaposabb kifogásuk, miért kívánják az egész javaslat mellőzését. Igen practicus példakkal illusztrálja szavait, és kéri a javaslatnak általánosságban való elfogadását.

Vizer Péter bizottsági tag szerint időelőtti a kérdés szabályrendelet alkotása.

Dr. Mülek bizottsági tag hosszas válaszában ismételtén a polgárság érdekeinek megvédését emelgetve, kéri a javaslatnak a napirendről való levételét.

Salacz Gyula polgármester: Dr. Mülek bizottsági tag ez utóbbi szavai halomra döntik minden érvelését, mert a javaslat szerkesztésénél tisztán a polgárság jól felelt meg érdekei vezette a tanácsot.

Elnök polgármester erre felteszi a kérdést és a közgyűlés szavazással leveszi napirendről a javaslatot és a polgármester indítványára kiadja a kövezési bizottságnak, hozzá nevezve a tisztú ügyészt is.

Reichner Ferenc bizottsági tag e közben kijelenti, hogy a tanács általános bölcsességét a javaslatot előterjesztésére, nem tartja a maga részéről elégségesnek. (Nagy derűtlenség. A tanács tagjai bókólnak Reichnernek.)

Több lényegtelen referada közben a gazdaszék azon jelentése is tudomásul vétetett, mely szerint a városnak szükséges nyomtatványok készítése, mint legelősebb ajánlattevőszéről a meglepetés nem volt kizárva, azon nem csodálkozott volna az, a ki a primást ismert.

Nem volt más, mint Ehlert Antal, a detetív.

Ő maga tűrhetlen hegedült és három társa egy katonai zenekar tagjai voltak. Miután a kis ünnepe napját Gyulától elég jókor megtudta, még lehetővé vált mostani kártársaival néhány tánczdarabot begyakorolni és ily módon a nyaralóra bejutni.

Időközben az ügyvéd szétrohantott csapatát összeszedte és ismét beleült karos székébe. Miután néhány bevezető szóval a kellő hangulatot megteremtette, megkezdé a felolvasást.

Tizenháromezer ördög.

A tizenhatodik század második felében, vagy hogy pontosabban megmondjunk, 1583. évben az akkor még nagyon kicsi St. Pölten mezővároskában lakott egy Plainacher Erzsébet nevű öreg asszony, a ki fölött már sok sorscsapás vonult el. A halál kegyetlennél dult családjában; összes kedvesei ő előtte szálltak sirba, csak egy leánya volt még akkor életben, a tizenhat éves Schlutterbauer Anna, Plainacher leányának leánya.

Az öreg asszony teljes erejével azon fáradozott, hogy unokáját jámboran és vállalosan nevelje. Gyakran e fáradsága megjutalmazva látzott, véglül azonban még is csak kiderült, hogy a derék nagyanya üdvös intései köves talajra hullottak.

„Fiu vesszél el benne!“ mondták az emberek, persze ezt a szónak nem épen a legjobb értelmében vélték. A hasonlóság, nem az ezer boldos csinyre ragadó, de a szívóságot és a nagylelkűséget ki nem záró kicsapongó ifjú erőben rejlett, hanem ama kegyetlenségben, mely minden ötletét jellemezte.

„Fiu vesszél el benne!“ mondták az emberek, persze ezt a szónak nem épen a legjobb értelmében vélték. A hasonlóság, nem az ezer boldos csinyre ragadó, de a szívóságot és a nagylelkűséget ki nem záró kicsapongó ifjú erőben rejlett, hanem ama kegyetlenségben, mely minden ötletét jellemezte.

Örömet szerzett neki, ha a házi kutyát

nek, Gyulai István nyomdatulajdonosnak adatott ki 3 évre.

Salacz polgármester erre az időközben is beérkezett és még hátralevő ügyek tárgyalására a közgyűlés folytatását ma délután 4 órára tűzte ki.

Ezzel az ülés véget ért.

Külföld.

Sándor fejedelem kiáltványa, mely Sophiában sept. 7-én d. u. bocsátott ki, a következőleg hangzik:

„Miután meggyőződünk annak szomorú valóságáról, hogy elutaszunk Bulgáriából meg fogja könnyíteni a jó viszony helyreállítását Bulgária és az orosz folszabadító közt; miután az orosz czár kormányától azon biztosítást nyertük, hogy államunk függetlenségé, szabadsága és jogai érintetlenül maradnak és senki a belügyekbe avatkozni nem fog: ezenel tudatom hön szeretett néppemmel, hogy a bolgár trónról lemondok, át-hatva azon önjától, hogy mindenekelőtt bebonyonítsam, mily becsesek előttünk hazánk érdekei s hogy függetlenségéért minden áldozatra készek vagyunk, sőt arra is, mely drágább életünkél.

Öszinte köszönetet mondván a népek odaadásáért, melyet ama szerencsés, majd ismét szomorú napok alatt tanusított, melyeket egy a nép, mint a trón Bulgáriába érkezésem óta megért; távozzunk a fejedelemségből, életünk végső pillanataig fohászodva a Mindenhatóhoz, tartsa és áldja meg Bulgáriát és tegye azt nagygyá, erőssé, boldoggá, egyesülté és függetlenné!

Regensek Stambulowot, Karelavowot és Mutkurowot neveztek ki s valamennyi bolgár polgárnak meg-hagyjuk, hogy fogadják meg az utasításokat és rendeleteket, melyeket az általam kinevezett regenség ki fog bocsátani és óvják meg a köznymagot, hogy el legyen kerülhető az, hogy a hazának eléggé súlyos helyzete még inkább bonyolulttá váljék. Isten óvja meg Bulgáriát!

Adatott Sophia székhelyén. 1886. augusztus 26-án. Sándor.

A fejedelem ugyanaznap délelőt fogadta a diplomatai testület tagjait megköszöntve erkölcsi támogatásukat és a tanácsokat, melyeket egy súlyos pillanatban tőlük kapott. A fejedelem megemlékezett a konstantinápolyi egyezményről s azt lemondása egyik főokának mondá, mert ez alkalmat adott ellenségeinek azon fölfogás terjesztésére, hogy ő (a fejedelem) egyszerűen orosz tisztviselő. Vissza akart térni, hogy az országot fényes nappal szabad akarattal elhagyja s ne engedjen magával egy banni; mintha gonoszott lenne. A fejedelem ujra megemléte, hogy mily nehézséggel jár az ország kormányzása a jelen vizionok közepette; azt kívánja az országnak, hogy oly oadadó utót nyerjen, mint a milyen ő volt és azon reményének adott kifejezést, hogy a fáradozásokat siker koronázza.

Délután a fejedelmi palota előtt sűrű tömeg gyülekezett. A helyőrség katonái a város utcáin és a palota udvarán sorfalt képeztek. A katonatiszték a palotával szemközt téren foglaltak állást. Délután 4-órakor a fejedelem a palota előcsarnokába jött le, a hol a tiszték csoportja előtt elhaladt, üdvözölve azt a nélkül, hogy bármintemű tünetés történt volna; azután Stambulowal kocsiába ült, követve számos kocsiút, melyekben a regensek, a miniszterek és több más személyiség foglaltak helyet. Midőn a fejedelem a palotáig ingerehetett, míg tajtékova rángatta lánczát, és minél dühösebb s elkeseredettebb lett az állat, annál élesebben és vidámabban hangzott a házon végig a leány nevetése.

Egy magas, közepén bádoggal bevont szálán emelkedett a galambokkal telt duz. „Szegény macska,“ szolt magában Anna, „nem tud a bádagon fölkapaszkodni! Mert ne legyen neki is egyszer ünnepe?“

Mikor sötét lett és a nagymama már beletemette magát a dunyhák közé, Anna kiszólt az udvarra és letrát támasztott a szálához. Azután megfogta a levardát és leggonoszabb macskát, a mely csakis ő által bagyta magát megfogtatni és az állatot a létrára tette.

„Eredj csak, eredj,“ szolt nevetve, „az asztal terítve van!“

A macska, farkát csóválva, villogó szemével föltekintve, rohant föl a létra fokain.

„Megkíméllek a fáradságtól,“ velé Anna és meghuzta a zsinórt, mely az éjjelre lebecsétott csapajóit megnyitotta, „most már kedvedre mulatozhatsz!“

Most azután vérfürdő lett a galambok közt. Másnap reggel az udvar tele volt tollakkal; leharapott szárnyakat szort le a szél a duzról és az egyik nyiláson a macska epekedve nézett lefelé.

Ez volt Anna második csinyje. „Fölsegítettek, szolt gnyulódva az állathoz, mikor ez fölért, „de hogy miként jössz le, az már a te dolgod!“

E szavakkal eltávolította a létrát és bement szobájába. Tudta, hogy a nagymama nagyon szereti a galambokat és a négy lábú gyilkos nem marad büntetlenül.

Ez újabb gyönyörűséget képezett — a macska megbüntetése!

Fájó szívvél fedezte föl az öreg Plainachernek az éjjel történt borzasztóságot, termé-

tábol távozott és a városban régig kocsizott, a néptömeg kiáltásokba tört ki. A fejedelem hajdonan föl, a kocsiában állva fogadta az üdvözlést, mely ismétlődött. midőn a menet elhagyta a várost.

A Verbseje-hannál, öt kilométernyire a várostól, nagy közönség várta a Lompalán-kára utazó fejedelemet. Egy aggyastán beszédet tartott, kifejezve a nép fájdalomt és ama reményét, hogy Sándor vissza fog térni. A fejedelem megcsókolta az aggyastán homlokát, újból elbucszott a tisztektől és különösen Popowtól. A tiszték mindannyian kezét csókolták neki, lelkes hurrah- és viszontlátásra-kiáltások hangzottak föl, a parasztság-szavonyok virágokat szortak és ekkor a kocsi tovább robogott. A kíséret egy nagy része egész Kosztinbródig ment a fejedelemmel.

Legujabb posta.

A porta körjegyzéke. Konstantinápolyból távirják, hogy a porta a hatalmakhoz körjegyzéket intézett, melyben fölemlítve a bulgáriai eseményeket, azon kívánságnak ad kifejezést, hogy a hatalmak, tekintettel a bolgár fejedelem azon szándékára, hogy leköszön, tegyenek intézkedéseket, hogy megakadályozzassék Bulgáriában az idegen intervenció.

Dolgoruck herczeg szonnan Bulgáriába megy, mihelyt azt Sándor fejedelem elhagyja. Meg fogja őt előzni a czár proclamációja.

Philippopolból, orosz lapok szerint, sűrűn előforduló oroszellenes demonstrációkról tesznek jelentést Kelet-Ruméliában. A Kelet-ruméliai Staninak városában tartott bolgár népgyűlés Sándor fejedelem mellett nyilatkozott, s a jelenlevő zajos kiáltásokban törekelt: „Le Orszországgal! Éljen Sándor fejedelem!“ Hasonló tünetes fordult elő Ajoszban, ahol elhatározták, hogy az esetleges orosz invasio ellen fegyveresen állanak ellent.

Az angol alóház szept. 8-diki ülésén a hadügyi költségvetést tárgyalván, annak összes tételei letárgyalattak. A tárgyalás folyamán a hadügyi államtitkár kijelenté, hogy bizottság fog kinevezettni, mely hivatalos miniszteron ügyeket és hadiszereket megvizsgálja, melyek a legutóbbi öt év alatt szülitáltak; a bellási zavargások megvizsgálása iránti bill második olvasásában elfogadottat.

TAVIRAT.

Sándor fejedelem Budapestén.

Budapest, szept. 9. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Sándor lemondott bolgár fejedelem ma délután 3 óra 25 perczkor érkezett a keleti villámvonaton a magyar államvasutak pályaudvarába, hol nagyszámu néptömeg üdvözölte lelkesedéssel. Az egyetemi tanulók nemzeti zászlóval jeleztek meg, és folytonosan: „Éljen a szlavin-állat! Éljen Sándor bolgár fejedelem! Abezug muszka!“ kiáltásokat hangoztattak.

A mint a vonat berobogott a pályaudvarba, harsogó éljenze fogadta a fejedelmet ki barátságosan köszönt. Gr. Zichy Jenő rövid beszédet intézett a fejedelemhez, ünneplvén őt, mint szlavinzei és czaribródi hőst. Egyuttal kifejezést adott a magyar nemzet őszintén érzett rokonszenvének. Sándor néhány szóban felelt, megköszönve a rendkívüli szives fogadtatást, mely tanuságot tesz arról, hogy a magyarok megértették azt, a mire ő törekedett. Hozzátette, hogy mint bukott nagyság többet nem mondhat; reméli, hogy utódja inkább el fogja érni a kitűzött czélt. Az egybegyült közönség ujra felhangzó éljenzésközben folytatta útját Bécs felé.

szetesen fel nem foghatván, hogy a vérszomjas rabló miként jutott föl.

„Menj a vadászhoz, löjje agyon a macskát!“

Anna elégtelen tapsolt és elszaladt. Ez kétszeresen kellemes künetés volt rá nézve, mert a vadász már régen tetszett neki.

Nem az ottani vidékről származott és senki sem tudta, hogy honnét jött. Habár még nem volt öreg, de dus haja és szakállá közt már is mutatkoztak az ősz szálak. Zordon arcvonásai közül, a sűrű szemöldök alul barátságatlanul villámolt elő a nagy, sötét szempár és ha nevetett, a mi persze ritkán történt meg, oly fehér és fénylő fogsorát látattatott, minő a vadállatoké.

Ez emberről a legsajátosabb hírek forogtak közzé: az azt mondták, hogy folyton kötelet kell nyaka körül hordania, mert egyszer gyilkosságot követett el és csak soha senki által meg nem tudott okokból kapott kegyelmet.

Eldőnének halála után, körülbelül öt év előtt, hirtelen itt termett, beköltözött a kis vadászlakba, a nélkül, hogy valakinek bemutatva volna magát, vagy hogy valakivel beszélte volna. Hallgatag és megközelíthetlen volt, nem érintkezett senkivel és csendes visszavonultságban élt hivatalának.

Játéknál és táncnál sohasem mutatkozott; a ki az erdőben találkozott vele, titkon keresztet vetett magára és boldognak érezte magát, hogy a visszataszító ember mellett baj nélkül elhaladhatott. Mindezt Anna tudta nagyon jól. Ismerté a Zeuer Tamásról közszéjon forgó történeteket, de ép ezért érdekeltől iránta. Ahányszor csak lehetett, kiszólt az erdőbe, csupán azért, mert reménylette, hogy a vadászal találkozhatik.

Reménye teljessédt. Egy este hallgatóza megállt ott, a hol az utak keresztezik egymást és érezte, hogy lecsüggedt kezét, valami jehideg tárgy érinti.

Felkiáltott és kiáltására egy rövid, gyors nevetés volt a válasz.

Az ifjuság egy része a pályaudvartól az orosz consulatus elé vonult, s ott: „Abezug muszka!“ kiáltásokat hangoztattatott.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési feltételei:

Helyben hazhoz hordva:

Egy évre	12 ft — kr
Felévér	6 „ — „
Negyedévér	3 „ — „
Egy órára	1 „ — „

Videkre postai szétküldéssel:

Egy egész évre	14 ft — „
Felévér	7 „ — „
Negyedévér	3 „ 50 „
Egy órára	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó végig az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve be küldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886. évi szeptemberhóban. Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Szeptember 10. Péntek. R. cath. napt. Tol. Miklós. Prot. napt. Jodók. Görög-orosz napt. (augusztus 29.) Szt. Iván lefej. Nap két 5 ó. 31 percz, nyug 6 óra 25 percz.

Szept. 10. Esküdtézi tárgyalás Aradon délelőt 9 órakor.

Szept. 10. Arad város közig bizottságának ülése d. u. 3 órakor.

Szept. 12. A csanádmezei gazdasági egyesület lövérsénye Makón, d. u. 3 órakor.

Szept. 12. A csanádmezei vöröskereszt-egylet táncvizsgálma Makón, a megyeházán.

Szept. 22. Arad megye rendkívüli közgyűlése délelőt 10 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Arad megye rendkívüli közgyűlése.

Arad megye törvényhatósági bizottsága, folyó szept. hó 22-én szerdán, d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést fog tartani. Napirend: A szűreli határidők megállapítása. Míról a törvényhatósági bizottság t. cz. tagjai ezennel értesítetnek. Aradon, 1886. évi szept hó 3-án. O r m ó s, alispán.

Glogovácson egy himló eset fordult elő, mely halállal végződött.

A Deák Ferencz-utcai lakosok a Tökölly-teri közfürdő ellen panaszt emeltek a kapitányságnál, mivel a fürdő keményen nem lévén szikra-fogó, a belőle sűrűn kitüdülo füst az egész köznyep levegőjét fullasztva teszi, a lerakódó szénpor pedig a körülötte levő ház padlásait oly vastagon lepi el, hogy azokban ruhát szírtítani sem lehet. Ez a panasz már egy ízben szolgált hivatalos eljárás tárgysúl, de akkor a kérvényezőket el lönek utasítva s most uj alkalom kerik panaszosok kérvényük mélytányos elintézését.

Kérlem. Azon alkalmából, hogy e hó 17-én Szegedről 150 tanító, tanítónő és tanügybarát Adra jön az itteni iskolai viszonyok tanulmányozása czéljából, azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk Arad sz. kir város n. é. közönségéhez, miszerint kegyes kedjenek kedves vendégeinknek lakással való ellátását illetőleg támogatásunkra lenni és a szives ajánlatokat hétfőig alulírott nál a templom-utcai elemi fiúiskola igazgatói irodájában bejelenteni. A szegedi tanítókat elszállásoló bizottság nevében Preisinger József bizottsági elnök.

„Kutyám orra érintett.“ szolt egy durva hang, „menj baba a tyukok közé, ha még ez is megijeszt!“

„Gondolatokba voltam mélyedve,“ válaszolt a leány gyorsan és szilárd hangon, „különbön bizonyára nem ijedtem volna meg.“

„Ugy, és mire gondoltál?“

„Te réad gondoltam, Zeuner Tamás!“

A vadász hirtelen melléje ugrott és szemé közé nézett.

„Nem ismerlek; mit akarsz tőlem?“

„Látni akartalak! Az emberek mind felnek föléd és kerülnek. Tudni akartam, hogy érdemes-e töléd félni!“

„Es most már tudod?“

„Igen! Van valami a szemeidben, a mi azt mondja nekem, hogy te végrehajtod azt, a mit föltétlenül magadban. Ez tetszik nekem, én is olyan vagyok.“

„Te?!“ A vadász fölkapogott.

„Igen; én.“

„Es ha azt határozod el, hogy valakit megölj?“

„Meg kellene neki halni!“ viszonzá Anna durczásán.

„Az ördögbe is!“ szolt Tamás, az előtte mé

A kerületi orvosok és a köztisztaság. Utóbb időben a kerületi orvosok nagy buzgóságot fejtettek ki, hogy a köztisztaság ellen mindig kevesebb panasz emelhető, ennek aztán természetesen az a következménye, hogy nemcsak a háziorvosok, hanem az orvos urak eljárása ellen is ugyanolyan méltósággal lépnek fel, mint a hivatalos ügyek esetén. Az orvosok közül a legkevesebb az a bizonyos, hogy a hivatalos eljárás keletkezésénél csak olyanok vannak, kiknek az orvos uraknak meg kellene látniuk, hogy ellenben más házakban sokkal nagyobb gondot fordítottak a tisztaságra, mint a hivatalos eljárásnál. A panaszok közlésére felkerültünk, adjuk minden kommentár nélkül, mert amint olvassuk, hogy a ker. orvos urak tovább is büszkén tekintenek a köztisztaságra, úgy ottan az is, hogy tulajdonképpen azokat az orvosokat senki ne legyen.

A „Petőfi” önképző kör tegnapi alakuló gyűlésén tisztviselőik a következőket választották meg: Elnök: Mezey Andor, gimn. VIII. o. t.; alelnök: Habereger Mihály, real isk. VIII. o. t.; főjegyző: Zborovszky Pál, real isk. VIII. o. t.; aljegyző: Purly László, gimn. VII. o. t.; pénztárnok: Curtius Páter, gimn. VIII. o. t.; ellenőr: Pálffy István, real isk. VII. o. t.

Mérgőzött tünetek közt halt el Hirth Ferencz eleki lakos e hó 3-án. Az ügy már hivatalos eljárás tárgyává tétetett.

A borfogyasztási adó még nincs felfelmelve. Szemben azon több oldalról felmerült hírrel, hogy a borfogyasztási adónak egy krajczárral való emelése bevégzett tény volna, a legjobb ázafolat a belügyminiszternek a város községéhez küldött azon értesítése, hogy az ügy tárgyalás alatt áll, s az eredményről annak idején a város községét értesíteni fogja.

A „Kölcsay Egyesület” tegnapi d. u. 5 órára kitűzött ülése a megjelent tagok gyűlése miatt (összesen is 4 tagot láttunk) megtartható nem volt.

Jönnek a szegedi dalárók is. Alapos kilátás van rá, hogy az Aradra ránduló szegedi tanítókkel együtt eljönnek a szegedi dalárók is, mely esetben élvezetes dalestélynek nézhetünk elébe. Mint halljuk, e körülmény az érkezési időt is annyiban megváltoztatná, hogy az indulás déli helyett reggelre, az érkezés pedig este helyett délelőtt történne.

Megszökött kedves. Paul Pável agrári állásért újjápanai eskik beszéretelt Pleitá Maria kis-szent-miklósi asszonyba, s őt szépen felruházva magához vette. Így éltek ők szépen kedvesen pár hétig, mígnél egy szép reggel arra ébredt föl Paul Pável, hogy fogadott bordája nincs sehol, s eltűnt összes égy- és ruhámmal. Eltűnt pedig nem is gyalog, de az érte ment szekéren, melynek zaját, hogy észre nem vette, silksége okozta.

Tolvajlások a megyében. Csotona Györgye mácsai lakos kárára f. hó 5-6-ika körül ejtlen 2 darab 3000 forint őr lo ismeretlen tetesek által ellopottat. — Ugyancsak 5-én éjjel ellopották Ránk Jánka mondorlakos két lovát is a legelőről. A kello nyomozás megindítása iránt a esendőrség megkerestett.

Gyászrovat. A következő gyászjelentést tettük: Kovács Béla kir. aljárásbíró és neje szül. Tassányi Adél, nagybátyjok dr. Köpf János és neje szül. Ferenczy Augusta s az összes rokonok nevében is, a legmélyebb fájdalom által lesújtva, elkeseredett bánatos szívvel tudatjuk forrón szeretett egyetlen gyermekének Hajnalánkat, ártatlan életét második évében, 9 napi kínos szenvedés után, f. hó 9-én, d. e. 10 órakor történt elhunytát. A felejtethetlen drága kis halott hült tetema f. hó 10-én, d. u. 5 órakor fog a helybeli róm. cath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Földi maradványán, melyből angyali letke seba szállt, lengjen örök béke és szülőinek soha nem múló áldó emlékezése! Uj-Arad, 1886. szeptember 9-én.

Krammer Henrik aradi lakos, Arad sz. kir. város községi kötelekéből elbocsáztatott, s Budapestre telepedett le.

Halálozás. Barthel Sándor saját, egy gyermekkel Mathild, Giza és Katica, anyosa özv. Horváth Józsefné és gyermekei, szülei Barthel Károly és neje szül. Priegl Amália s gyermekei, valamint számos más rokoni nevében is mely fájdalommal tudatjuk forrón szeretett neje, illetőleg édes anyja, leánya, testvérük, menyük, sógorújok és rokonok Barthel Sándorné, szül. Horváth Mária és neje, f. hó 9-én, d. e. szeptember 9-én reggeli 8 órakor, életének 28-dik s boldog házasságuk 5-ik évében, rövid, de kínos szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét. A kisenvedett kedves halott hült tetemet szeptember 10-én, d. u. 4 órakor fogják őr-utczára 28. sz. a. házból a róm. cath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise-áldozat szeptember 13-án, d. e. 9 órakor fog a t. Minorita-utk szentgyűlésházában a Mindenhatóknak bemutatni. Áldás emlékére! Béke poraira! Arad, 1886. szept. 9.

Kimutatás a kis-zombori „Emilia kisedővő-egyesület” javára rendezett a 1886. évi augusztus 31-én a járási főszolgabíró ur előnöklé alatt megtartott tombola-sorsolás eredményéről. A 76 nyereményt a következő kihuzott számok nyerték meg: 40, 44, 49, 56, 94, 146, 204, 269, 307, 327, 334, 348, 395, 414, 429, 432, 435, 447, 468, 486, 487, 497, 504, 512, 521, 528, 565, 569, 589, 611, 627, 645, 650, 655, 656, 668, 672, 688, 694, 717, 780, 828, 925, 934, 958, 965, 971, 978, 994, 999, 1009, 1025, 1058, 1077, 1092, 1098, 1108, 1120, 1127, 1145, 1149, 1158, 1170, 1203, 1204, 1240, 1295, 1300, 1328, 1332, 1340, 1384, 1393, 1397, 1432, 1435. Azon tisztelt sorsgyűjtőjelzőknek, kiknek a fent kiírt számú sorsjegyek valamelyike birtokában van, sziveskedjék nyerő sorsjegyét aláírni előnöknek mielőbb beküldeni, hogy a nyeremény-tárgyakat megküldhessük. Aki nyereményét 3 hó alatt fel nem vette, a nyereményt az egyesület tulajdon marad. Felkeretnek a sorsjegyek áraban hátralékban levők a pénz-összeg postafordultávali beküldésére, hogy a végösszeget rövid időn megtéríthessék. Végre köszönetet fejezi ki az egyesület mindazoknak, kik a játékon czélra ajándékokat, sorsjegyeket vásároltak vagy elárultak. Kis-Zombor, Torontálmegeye, 1886. augusztus 31-én. Özv. Rónay Jánosné kisedővő-egyesületi elnök, Ökrócs József kisd. egyesületi titkár.

Hazánk és a főváros.

A Várady-Kozma affaire vége. A kolozsvári notánitoképezdék kedden érkezett le a közköztudatgyűjtő miniszter intézkedése. E szerint Kozma József igazgatót és Kozma Józsefné Gesztesi Etelka tanitónőt a további feladatokat illetően a főtörvényszékhez rendezték. A győri képezde igazgatóját neveztek ki, ki mellé egy nő-segédantit meg ugyancsak Győrből.

Tűz a budapesti népszínházban. Szerdán este a népszínházban a Budavár megvételének harmadik felvonásbeli díszletéből egy hátsó vászonnal abban a pillanatban gyuladt meg, mikor a függöny legördülöben volt. A rakéták egy szikrára belekapott a vászonba s néhány pillanat múlva egy kis vékony lángnyelv hasított keresztül a coulis szán; a közönség a tűzet azonban nem vette észre, nyugodtan indult kifelé s csak akkor értesült a tűzről, mikor a vasfüggöny hirtelen legördülték s Lukácsy Sándor rendező kilépett a vasajton, kijelentette, hogy a tűzoltók már elfojtották a tüzet s nincs ok az ijedelemre. Szerencse, hogy a tűz előadás végén keletkezett, s hogy nyomban észrevették, mert különben — tekintve az ünnep alkalmából összegyűlt nagy közönséget — könnyen baj történhetett volna.

A magyarországi községi és körjegyzők orsz. központi egylete Kunce Imre előnöklé alatt a fővárosban szerdán tartotta évi rendes közgyűlést. Az egybegyűlétek teljesen megtörténtek a megyeház nagy termé. Az elnök üdvözlővén a megjelenteket, felemlíti, hogy az egylet 9 évi fennállása óta 50 egyesület alakult és lépett be a központi egyletbe. Az elnök aztán áttért az új községi törvény fejtegetésére és megjegyezte, hogy az nem felel meg az egylet által a belügyminiszteriumhoz intézett memorandumában kifejtett kívánalmaknak; reméli azonban, hogy ezek illetékes helyen előbb-utóbb figyelembe fognak vétetni. Áldig is a jegyzők feladata lesz gyűjteni az adatokat, hogy menyiben vált be az új törvény. — Az elnök beszédét tetszőleg fogadták. A fölolvastott pénztári jelentésből kiténik, hogy az 1885. évi bevétel 4204 ft 72 kr. Kiadás 3332 ft 23 kr.; tegyadjából befolyt 2961 ft. Szabó Ignác és Bartha László szerkesztő felváltására elhatározták, hogy a „Közszégi Közöny” előfizetési árának leszállítása iránt lépések tessenek. Ezután felolvasták a Kis-Küküllő megyében alakult községi egyület körvényét, melyben magvát a központi egyletbe rendezte tagul felvételné kéri. — Az alapszabályok értelmében felvették. A választásokat követőleg ejtették meg: elnök Kunce Imre, alelnök Juhos Ferencz; másodalelnök Schiller Lipót; főjegyző Vágó Ferencz; első aljegyző Radneczky Ferencz; másod aljegyző Balla Zádor; pénztárnok Kovács Gyula; tisztelbelbi főjegyző Bartha László. Választási tanácsnokok: Mózes Mihály, Emmann K. Simon Pál, Bogdanov J., Pataky Miklós, Lányi Antal, Magyar Elek, Bónis István, Kiss Mór, Dormány J., Szabadhály Béla, Heiszler Győző, Ambrus Antal, Vertner Ferencz, Draskóczy Ede, Buce Gyula, Ujváry Béla, Keröböl István, Koch Mihály, Fünbalg Henrik. Számviszsgálók: Raksányi Kálmán, Dormány Imre, Bodó István. Ezzel a közgyűlés, amelyen 35 megyei jegyzői egylet 2404 községi jegyző képviselőiben volt jelen, — véget ért. — A közgyűlés után közös ebéd volt az „Arany Sas”-ban.

Rejtélyes holttest. A fővárosba, szerdán este 10 órakor az újjászárterem egy rendőrként gyanúsak tűnt fel egy kocsi, mely szalmával volt megrakva és pokrócz volt rajta s róla kellemetlen erős szag terjengett. A rendőr megállította a kocsit s midőn a kocsiistól kérdezte, hogy mi viz, az nevetve mondá: „Dögöt.” A rendőr felhíványra a szalmát, alatta egy egyszerű fakoporsót talált, melyet a kerepesi-utó temetőbe akart a kocsi s szállítani. A rendőr követte a kocsit a temetőbe. Ott felszaggatták a koporsót és benne egy körülbelül 16 évesnek látszó leány holttestét találták, mely tisztességes ruhában volt öltözve, de éktelelenül bemázolva. A rendőr a kocsist, valamint a kocsit követő ereg embert a főkapitánysághoz vitte, hol mind a kétőt kihallgatták. Vallomásaikból annyit tudtak meg, hogy a holttestet az angyalföldről hozták és eltemetés végett a kerepesi-utó temetőbe akarták vinni. A leány megult szombaton, tehát öt nappal az előtt mult ki. A rendőrség a vizsgálatot megindította. A kocsi egy angyalföldi bérlős volt.

Vérangzó katonák. Kassán e hó 5-én este a Klobusitzky-utczában egy háztulajdonos roppant káromra lett figyelmes, s letétkintvén az ablakból, több katonát látott, a kik egy munkást üldöztek, s egyikük utólrévan, oldalgyerével egy főbe vágta, hogy az eszméletét vesztesse, az árokba esett. Az illető háztulajdonos házi népével kísértet, hogy a szerencsétlenül jártak segítségére legyen. A katonák ekkor már elfutottak, a sebesültt sikerült azonban, miután az árokból nagy nehezen kivonszolták, hideg vízzel és eczettel életre hozni. Megvizsgálván, úgy találták, hogy feje tetején van megsejtve, a hol hosszú, tárogató seb mutatkozott. A katonák ellen a vizsgálatot megindították.

Rövid hírek. József főhercege szept. 11-én Marosvásárhelyre érkezik a honvédség hadgyakorlataira. — Tormay Béla min. tanácsost a keres. miniszter az összes hazai állatgyógy- és gazdasági tanintézetek főigazgatóival bizta meg. — Szigeti József, Pálmai Ilka volt férjé, a budapesti kir. törvényszék polgári osztályá, elmebetegsége miatt gondnokság alá helyezte. — Szerencsésételeg. Kedden reggel Székeshérvárott Viniczay György kutasót, midőn egy Széchenyi-utca kuthan dolgozott, négy meter magas föld maga alá temette. Holttestét csak este tudták föllelni. — Szigetváron e hó 7-én is megtartották a szokásos Zrínyi-ünnepi istentiszteletet és kivonulással. — A egyetemifijúság Sándor fejdelmet udapesten órázóknak készült részcseneni.

A nagy világ.

Bismarck egészségi állapota. A „Nordd. Allg. Zig.” megcélolja azt a hírt, hogy Bismarck hg. újra a régi ideges fájaldalmakban szenved, csak annyit jelent, hogy a birodalmi cancellár Gasteinből hazatérve izomfeszülést vagy szakadást szenvedett, azonban állapota abszolút nem ad okot az aggodalomra.

A pontos fizető. A királyné és Mária Valéria főhercegnő — mint írunk — Ischiből látogatást tettek Schrott asszonynál a kitűnő színeszőnőnél. Egy óra hosszát csevegtek nála s némi ételt is fogyasztottak. Bucsuzás után a királyné meg egyszer visszafordult s mosolyogva kérde: „Mibe kerül a hajó innét Strohlig?” — „Egy-egy jegy ára 50 kr.” — „Akkor hát kérem legyen szives nekem egy frtot kölcsönözni, mert tárczámat otthon felemd.” Schrott asszony átadta a pénzt s a királyné e szavakkal: „En kedvegynek adosa vagyok”, távozott. Másnap a művésznőt a király látogatta meg. Udvozlés s udvarias szavak kíséretében nyújtott át neki egy ezüst forintot: „Az adósságot pontosan kell visszafizetni” vélte mosolyogva a király.

Óriási polyp. A dalmát partokon, nevezetesen Polóban, néhány hét óta tudva volt, hogy egy nagy polyp (octopus vulgaris) tartózkodik a tenger szélén s a tengerben furdás meg is volt tiltva. Néhány nappal ez előtt aztán néhány halásznak sikerült elfogni a szörnyet a madolinói öölben. Az óriás polyp súlya 300 kilogramm.

Rövid hírek. A földrengés alkalmával Charlestonban újabb távirat szerint összesen 96 ember vesztette életét. — Az osztrák tanítóegylet legutóbbi ülésén heves vita folyt arról, hogy az iskolában életbélételessé-e újra a testi fenytéket; a többség ellene nyilatkozott. — Bécsben ismét vízhány fenyegeti a rendkívüli szárazság miatt, mely megapaszottá a vízvezeték forrásait. — Napolycornyn a cholera ismét nagy erővel tört ki, már tizenhatsz községre elterjedt s három nap alatt 69 halálozás történt, a nép itt is bántalmazza az orvosokat s elüzi a város kereszt-egylet segítségül küldött közegeit.

Törvényszéki csarnok. Kéténeű bankár. Érdekes büntögvét tárgyalta e hó 6-án és 7-én a nyitrai törvényszék. A tényállás ez: Salama a Jusuf állítólag nyitrai megyei Chropó községbeli illetőségű alexandriai bankár ellen neje. Sinora Ghebla panaszt emelt az egyiptomi osztrák-magyar consulatnál, hogy férje, daczára annak, hogy tőle el nem vált, 1883-ban Damaszkusban fivére özvegyével, Gemilla Baruchal házassági frigyét kötött. A vádott a consulatnál beismerte, hogy sógornejeval, „Ibum”-ot, de nem házasságot kötött, arra pedig zsidó vallás szerint kötelezve érezte magát, mert e hitvallás törvényi követelik, hogy a fivér fivérének özvegyét magához vegye, hogy nevet fenntartsa Izraelben. A consulatus az iratokat a nyitrai kir. törvényszékhez tette át, mely a végtagyalást sejt. 6-ára kitűzte. A vádottat tolnokközbenjárásával francia nyelven hallgatták ki. A tárgyalás két napot vett igénybe. A bizonyítási eljárás Salama Jusuf kihallgatásából és Alexandriában a török működés által arabs nyelven felelt olasz és magyar nyelvre fordított tanukhallgatási jegyzőkönyveknek felolvasásából állott. A vádott a tanukat soha sem látta, nem ismeri, tagadja, hogy Baruch Gemillával házasságot kötött, vele egy háztartásban nem élt, ő egyedül a Mózes 5. könyve 15. fejezetében előirt parancsnak hódolt, midőn Damaszkusban egy híres rabbi sírjához rándult, egyuttal az ottani imaházban Gemillának, mint elhalt fivére özvegyének ígéretet tett, hogy őt el nem hagyja és fivérét nála pótolni fogja; ez nem volt házasság, hanem a Mózes tanában előirt „Ibum.” A tanuk egy része azt vallotta, hogy az Ibum 10 ember előtt és rabbi által kötöttet, mások pedig azt, hogy a szerződés csak egyelőre 3 nap, 3 hét és 3 hónapos együttlétre vonatkozott. A törvényszék potvizsgálatot rendelt el arra nézve, hogy mi alapon állítja a consulatus a vádottat magyar alattvalónak? Az alexandriai főrabbi hozza tisztába az „Ibum” fogalmát, hogy más ember kötelezése azt szintén megköti. A por érdemének még több pontjára nézve a consulatus felvilágosításra szólítandó fel.

KÖZGAZDASÁG.

Az idei termés eredménye. A földmivelés- és kereskedelmi miniszteriumhoz szeptember 6-ig beérkezett hivatalos jelentések, a következő képet nyújtják a mezőgazdasági helyzetéről: Buza. A felvidéken kevés kivétellel már ki van csépelve, sok helyütt az őszi vetés is megkezdett, melyet azonban a rendkívüli szárazság miatt alig lehet folytatni. A dunántúli megyékben a cseples befejeztetett. Az Alföld északi részében a szántás-vetés munkálatait a nagy szárazság folytán igen kis mértékben s csak is ott, hol eső volt — mint Heves, Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Szabolcs megyében — eszközöltetnek. Az Alföld déli részében a szántás a buzafelvidéken kezdetet vette. Az erdélyi megyékben a buza cseples mindenütt folyamatban van. Rozs. Az ország minden részében a rozs cseples befejeztetett; a tarló forgatása folyamatban van, az őszi rozs vetése helyenkint megkezdett.

Répa. A felvidéken és a dunántúli megyékben általában fejlődésében visszamaradt, levele fonyadt, silány termést ígér, a hol esőt kapott, felűdült. Az Alföldön, a hol esőt kapott, ott fejlődésnek indult, másutt azonban fonyad s átlag csak gyenge termést ígér. Az erdélyi megyékben szinte csak közepen aluli termés mutatkozik.

Mesterséges takarmány. Az eső hiánya országtervezhető. A felvidéken és dunántúli a löhere hibás, ritka, a második kaszálás gyengén fizet. Alföld északi részében az eső a luczernára, a löherére és csalmadára jó hatással volt, más helyt kistult. Alföld déli részében a maghere gyengén fizet. Az erdélyi megyékben a termés átlag jó közép.

Legelők. Egyes megyék kivételével, hol eső volt, az egész országban gyöngék és kopárak. Szőlő az egész országban aprószemű maradt, az eső meg sokhelyt segíthetne, a felvidéken gyenge, a dunántúli megyékben közep, az Alföldön helyenkint közepen felüli termést lehet várni. Az erdélyi megyékben fejlődésében hátra maradt, helyenkint már éri kezd.

Állategészeségügyi állapot. Az egész országban általában kedvezőnek mondható.

Szössület. (Szept. 9.) (B.) Készárú nagyban 28.25—28.50, — kicsinyben 29.— hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatózsda. (Szept. 9.) Forgalom 16,000 mm. 5—10 kr. olecsóbb. Őszi buza 8.69—8.70, tavasi buza 9.35—9.36 ősz zab 6.22—6.23, tavasi zab 6.70—6.71, új tengeri 6.68—6.70. Repece 9.87.

Budapest, szeptember 7. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyáradek 107.77, magyar papíráradek 94.72, magyar hitelbank 288.75, osztrák hitelbank 279.— London 126.—, Páris 49.95, magy. jelzálog-hitelbank —, magyar leszámítoló-és pénzváltó-bank —.

Hivatalos árfolyam. A budapesti áru- és értéktőzsde 1886. évi szeptemberhő 9-én.

Magyar aranyáradek 6 sz. 107.70
Magyar aranyáradek 4 sz. 107.70
Magyar papíráradek 5 sz. 94.90
Magyar vasuti kölcsön 152.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib. . . 100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib. . . 128.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib. . . 118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény . . . 105.—
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék . . 105.—
Temes-bánáti földterhermentesítési kötvény . . 105.—
Temes-bánáti földterhermentesítési kötv. zár. . 105.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény . . . 105.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv. . . 105.—

Repece. A felvidéken jobbra el van vetve, de hiányosan, vagy általában nem kelt ki, úgy, hogy több helyütt ki kell szántani. A dunántúli megyékben helyenkint már el van vetve, az Alföld északi részében pedig nagyobb részt szánt, de Szabolcs- és Szatmárba a kikelti repezést részben a bolha, részben a szárazság pusztítja s ezért több

helyütt ki kell azt szántani. Alföld déli részében a repezvetés nagyobbrészt befejeztetett, Bács-Bodrog- és Torontálmegeyében, hol eső érte, szépen kikelt.

Tengeri. A Felvidéken száradt, apró csövű a tengeri, a feljelenen szem csak most indult érésnek és szők termés várható, annyi inkább, minthogy néhol az eső már későn érte. A dunántúli megyékben a forrász folytán összeszáradt, gyenge termést ígér, Zalában, ahol eső érte, jó termés remélhető. Alföld északi részében általában csakis rossz termés várható, mivel a nagy szárazság miatt eső szem nélkül maradt, sőt a szárazsag nagyrészt eső nélkül állanak, de Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyében az esőérte területeken gyors fejlődésnek indult és javult. Alföld déli részében Békés-, Csongrád- és Temes megyében a tengeri csingyi a szárazság-átalában rövid csövű, Bács-Bodrog-, Csanád, Krassó-Szörény- és Torontálmegeyében ott, hol eső volt, kissé javult. Az erdélyi megyékben általában megkéséett és sok meddőn maradt, az utóbbi száraz időjárás itt is hátrányosan befolyásolta és alig várható közepetértes, mert még sok helyütt csak kedvező időjárás mellett remélhető teljes érés.

Hüvelyes vetemények. A felvidéken betakarítás alatt vannak, rosszul fejlődtek, a szem szorult és apró. A dunántúli megyék közül Vasmegyeében a borsó csekély eredményt ígér Zalában a babot szedik, nem nagyon biztató eredményt. Alföld északi és déli részében a későbbiek gyengén fizetnek; Bihar, Szabolcs és Szatmár megyében a bab igen gyenge termést hozott. Az erdélyi megyékben általában kielégítőnek mondható az eredmények szerint a termés.

Kender és len. A felvidéken a kender jó termést adott, feldolgozás alatt áll. Alföld déli részében a kender az ázatóból ki van szedve, a már kiszárítottak feldolgozása serényen folyik minősége jó. Az erdélyi megyékben közepes az eredmény.

Dohány. Az ország majdnem minden vidékén a termés satnya. Alföld déli részében a beállott esőzérés javult.

Burgonya. A felvidéken és a dunántúli megyékben apró gumójú silány termést ígér, csak a hol eső érte, indult kedvező fejlődésnek. Alföld északi és déli részében a korai kisedtetett, gyenge termést adott, a késői apró maradt s az eső hiánya folytán nem fejlődhetett. Az erdélyi megyékben átlag közepen aluli termést adott és sok helyt rothadt.

Legelő. Egyes megyék kivételével, hol eső volt, az egész országban gyöngék és kopárak. Szőlő az egész országban aprószemű maradt, az eső meg sokhelyt segíthetne, a felvidéken gyenge, a dunántúli megyékben közep, az Alföldön helyenkint közepen felüli termést lehet várni. Az erdélyi megyékben fejlődésében hátra maradt, helyenkint már éri kezd.

Állategészeségügyi állapot. Az egész országban általában kedvezőnek mondható.

Szössület. (Szept. 9.) (B.) Készárú nagyban 28.25—28.50, — kicsinyben 29.— hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatózsda. (Szept. 9.) Forgalom 16,000 mm. 5—10 kr. olecsóbb. Őszi buza 8.69—8.70, tavasi buza 9.35—9.36 ősz zab 6.22—6.23, tavasi zab 6.70—6.71, új tengeri 6.68—6.70. Repece 9.87.

Budapest, szeptember 7. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyáradek 107.77, magyar papíráradek 94.72, magyar hitelbank 288.75, osztrák hitelbank 279.— London 126.—, Páris 49.95, magy. jelzálog-hitelbank —, magyar leszámítoló-és pénzváltó-bank —.

Hivatalos árfolyam. A budapesti áru- és értéktőzsde 1886. évi szeptemberhő 9-én.

Magyar aranyáradek 6 sz. 107.70
Magyar aranyáradek 4 sz. 107.70
Magyar papíráradek 5 sz. 94.90
Magyar vasuti kölcsön 152.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib. . . 100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib. . . 128.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib. . . 118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény . . . 105.—
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék . . 105.—
Temes-bánáti földterhermentesítési kötvény . . 105.—
Temes-bánáti földterhermentesítési kötv. zár. . 105.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény . . . 105.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv. . . 105.—

Repece. A felvidéken jobbra el van vetve, de hiányosan, vagy általában nem kelt ki, úgy, hogy több helyütt ki kell szántani. A dunántúli megyékben helyenkint már el van vetve, az Alföld északi részében pedig nagyobb részt szánt, de Szabolcs- és Szatmárba a kikelti repezést részben a bolha, részben a szárazság pusztítja s ezért több

Magyar szőlődezávaltsági kötvény	99.75
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	120.50
Tízszázalékos és szegedi sorsjegy	127.—
Osztrák járadék papírban	84.60
Osztrák járadék ezüstben	85.10
Osztrák járadék aranyban	118.25
1860-iki osztrák államkötvény	140.—
Oztrák-magyar bankrészevény	863.—
Magyar hitelbankrészevény	288.50
Osztrák hitelbankrészevény	279.—
Cs. és kir. arany	5.95
Értel	—
30 frankos arany (Napoleonóor)	9.97
Német birodalmi márká	61.70
London (3 havi váltóért)	126.—
20 márkos	12.33

Közlekedés.
A vonat ind. Aradról. A vonat ér. Aradra.
Csabai vegy. von. reggel 6.30 Csabai vegy. von. d. u. 6.28
Budapesti szem. von. d. u. 12.31 Budapesti vegy. von. regg. 5.45
vegy. von. este 9.17 szem. von. d. u. 4.10
Kedélyi vegy. vonat reggel 6.15 Erdélyi szem. vonat d. e. 11.45
szem. vonat d. u. 4.30 vegy. vonat este 8.42
Temesvárti vegy. von. regg. 6.05 Temesvárti szem. von. regg. 9.27
gyora vonat este 9.22 gyora von. este 8.17
Borosszécsi vonat reggel 6.25 Borosszécsi vonat reggel 9.20
vonat d. u. 4.25 vonat este 7.18
Szegeci szem. vonat regg. 4.30 Szegeci szem. vonat regg. 8.14
vegy. vonat d. u. 12.10 egy. vonat este 8.47
A radnai om. vonat este 7.41 A radnai om. von. éjjel 10.58

Felelős szerkesztő: Hidy Árpád.

Nyiltér.

Az „Aradi Közlöny” f. évi 236. számának nyiltterében a csermói casinóból kizárt Mezei Fülöpnek egy czikke jelent meg, mely egyúttunk f. hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésén előterjesztetvén, alulirt ezen közgyűlés által a művelt község iránt tartozó viszonosság tisztelgését fogva határozatilag a következők kijelentésére hatalmaztattam fel:

A csermói casino társadalmi méltóságának érzetével felülmelkedve és e czikkel jó hirneve ellen intézett támadáson, nagyobbnak érzi magát, mintsem hogy egy kebeléből ki zárt tagjának aljas szándékot táplált kihívást elfogadjon s vele lealázó küzdelembe bocsátkozzék.

A rosszul tervezett megtámadás a tehetlenség nyelvtöltegetésével és kifogyhatlan rakonoztatlanokodás nyilvánvaló jelenlét nem egyeb, melytől undorral elfordulni igen, — de mélyen bosszankodni szánandó lenne.

A czikknek minden egyes passzusát emberi társasággal és önmagával meghasonlított lélek torzszüleményének tekintjük, symptomájának Mezei ama időlt betegségeknek, melyből őt

BUDAPESTI TŐZSDE.

Szeptember 9.

Pénz		Arany		Pénz		Pénz		Pénz		Pénz		Arany	
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	107.90	108.20	Magy. orsz. bank részvény-társaság	278.30	280.	Pesti közti vaspálya	460.	462.	Záloglevelek.	Pénz	Arany	Pénz	Arany
" papírjárdék adóment. 5%	95.	85.30	Oszt. magyar bank	875.	879.	Pesti közti vasp. élvezet jegyek	265.	270.	M. földhitelint. papírérték 5 1/2%	100.	101.	100.	101.
M. v. közl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	154.25	155.	I. magyar iparbank	150.	151.	Budapesti III. ker. takarékp.	80.		" " " " 4 1/2%	99.75	100.25	99.75	100.25
M. v. közl. 120 frt egyes dbkban	154.25	155.	Pesti keresk. bank	635.	636.	Országos központi	485.		" " " " 5 1/2%	128.50	129.	128.50	129.
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	100.	100.50	Bécsi bizt. társulat	208.	210.	Pesti hazai első	7725.	7775.	" jelzálogbank 5 1/2%	103.50	104.	103.50	104.
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	100.	100.50	Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	202.	205.	Egyesült Budapest fővárosi takp.	462.		Oszt. magyar bank o. é. 5 1/2%	101.50	102.	101.50	102.
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	128.50		Első magy. általános bizt. társ.	3250.	3280.	Magyar ált. takarékp. részvény	79.	80.	Kisbirt. orsz. földh. int. 5 1/2%	101.75	102.25	101.75	102.25
M. kir. nyereség-kölcson 100 frt	120.	121.	Foncieres pesti bizt. társ.	69.50	70.	Általános waggon kölc. társaság	148.	148.	Oszt. magyar bank o. é. 5 1/2%	100.75	101.	100.75	101.
50 frt drbja	121.	121.50	Magyar-francia bizt. társ.	196.	197.	"Franklin"-társulat	205.	208.	" " " " 4 1/2%	101.65	101.80	101.65	101.80
Tiszai és szegedi kölcson 4%	121.	121.50	Pannonia vissz. társ.	920.	921.	Ganz és társas vas. és gépgyár.	775.	780.	Pesti keresked. bank 6%	102.50	103.	102.50	103.
M. k. földm. kötvények 5%	127.	127.25	Concordia malom	500.	510.	Gschwindt-féle szeszyár	360.	365.	" " " " 5 1/2%	101.	101.25	101.	101.25
M. k. földm. kötvények 5% 1867. zárad. 5%	105.	105.75	Első budapesti malom	1220.	1230.	Gyapjuz. és biz. I. magyar	260.	265.	Albina tak. és hitelint. 6%	101.50	102.	101.50	102.
M. k. földm. kötvények 5% 1867. zárad. 5%	105.	105.75	Erzsébet malom	245.	247.	Keresked. épülete	650.		Elsőségek.				
M. k. földm. kötvények horvát-ors. 5%	105.25	105.75	Hengermalom	635.	640.	Könyvnyomda „Atheneum“	525.	530.	Budapesti lánchíd 5%	105.			
M. k. földm. kötvények erdélyi 5%	105.50	106.	Luiza malom	307.	309.	Pesti	1075.	1120.	Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99.50	100.		
" erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%)	98.75	99.75	Molnárak és sütők malma.	408.	410.	Nemzetközi waggon-kölcson-részvénnytársaság	242.	244.	M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9.50	10.		
Szülődésmavált. kötv. (100 frt) 5%	100.25	100.75	Pannonia malom	875.	900.	Pesti építő-társaság	73.	74.	Oszt. vörös kereszt-egylet 15	15.	15.50		
Pest város kölcsona 1870. évből 6%	106.	106.50	Erdélyi vasút 5%	192.	192.50	Rimamurány-salgótarj. vas. rvt. s.	82.50	83.	Pénzemek.				
" 1871. évből 6%	109.75	110.	Bátaszék domb-zákány vasút 5%	185.	186.	Salgótarj. közbiz.	150.	151.	Cs.-kir. arany (vert) 93	93.	96.		
Budapesti f. 1880. kölcsona 6%	101.25	102.	Déli vasút 5%	188.50	189.	Schlick-féle vas. és gépgyár	166.	168.	Cs.-kir. arany (kör) 87	87.	90.		
Budapesti bankégy. részvény.	102.	102.50	Északkeleti vasút 5%	177.	178.	Schlick-féle vas. és gépgyár II. kib.	151.	152.	Oszt. magyar 8 frtos arany 10	10.	10.02		
Magy. ált. hitelbank	287.51	288.	Győr-sopron-ebenfurti vasút 5%	190.	191.	Serfőzde első magyar	890.	900.	20 frankos arany 10	10.	10.02		
Magy. jels. hitl. II. kib. in. elismv.	135.25	135.75	Kassa-oderbergi vasút 4%	154.	155.	Sertészbizt. társ.	306.	308.	Oszt. és magyar ezüst				
Magy. lesz. és pénzváltó	95.50	95.75	Magyar galicziai vasút 3%	178.	179.	Sósuki kőánya			Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61.75	61.85		
			M. ny. v (sz.-gyár-gráci) vasút 3%	176.	177.	Spódium- és csontlisztgyár	140.	145.	Ném. bankp. 100 német bir. márkáért	61.75	61.90		
			Oszt. államvasút 3%	230.	230.50	Szálloda-részvénnytársaság	108.	109.	Amsterdam 100 hollandi frtért	104.45	104.75		
			Pécs-barcsi vasút 3%			Téglá- és mészető utlaji	183.	185.	Páris 100 frankért	49.95	50.05		
			Tisza-vidéki vasút 3%	252.	253.	Török dohányszervény	58.	59.	Svájci pénzpiaconk 100 frankért	49.90	50.		
			Oszt. dunagőzhajózási társ. 3%	390.	395.	Gőztéglagyár közbiz. szel. nélk.	256.	258.	London 10 font sterlingért	126.10	126.50		
						M. jelz.-bank ny. kölcsonk. 5%	103.50	104.					

Arverési hirdetemény.
 Alólírt kir. bir. végrehajtó ezennel közzé teszi, miszerint az aradi kir. tsvéknél 1886. évi 2942. számú végrehajtást elrendelő és a battonyai kir. bírósnak 1886. évi 1422. sz. kiküldő végzése folytán Bába Anna battonyai és több aradi hitelezők végrehajtók részére Petrovits Ilona és Jenován Szvetozár battonyai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 7891 frt 32 kr. o. é. tőke s jár. iránt kielégítés képpen bíróság le- és fellüglaltatás és 5047 frtba becslült ingóságokra és ingatlanokra — a battonyai kir. járásbírósnak 1886. évi 1371. sz. végzésével 7891 frt 32 kr. tőke, ennek 1885. év novemberből 24-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, és megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendelvény. Ennek folytán az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében Lukácsy Lajos aradi ügyvéd képviselői jelentkezéseére a 2942/1886. számú végrehajtás jegyzőkönyv alapján végrehajtók, foglaltatók s fellüglaltatók javára is, a mennyiben ezek is arverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103. §-ára, az arverésnek Battonya m. városházánál leendő megtartására határnapon 1886. évi szeptember 15-ik napjának d. e. 9 órája kitűzték, a mikor a bíróság le- és fellüglalt tárgyak, u. m. két castalis hold föld buza vetéssel, — 4 lanex buza vetés termése, — 1 gőzmozdony és 1 cséplőszekrény szerelvényekkel, — 2 ló, 1 kocsi, házitutorok, ágyművek, — úgy Jenovác Szvetozárnál házitutorok, ágyművek, 20 métermássa buza, és 300 éves csóves kukorica — a legtöbbet ígérőnek, az idézett t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is elfognak adni. Egyszermind felhívtnak mindazok, kik az elárverestenni rendelt ingóságok vételéről a végrehajtók követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111. és 112. §-ai értelmében az arverés kezdetéig alólírt kiküldött végrehajtónál vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott bejelentés a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.
 Kelt Battonyan, 1886. évi szeptember 4-én.
Jakabffy Alajos,
 kir. bir. végrehajtó.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvárt.
Versenyárgyalási hirdetemény.
 A m. kir. államvasutak kolozsvári állomásán építendő egyemeletes fővámhivatali épület és földszintes áruraktár kiépítésére — a házi kezelésben végzendő csatornázás kivételével — összesen 23037 frtba előirányzott földmunkák, kőműves-, kőfaragó-, ács-, asztalos-, lakatos-, uvegés-, mázó-, cserépfedési-, bádógés-, festő-, alaktornász- és egyéb munkákra ezennel nyilvános versenyárgyalás hirdetettik.
 Az összes munkák együttesen és egyesáruk szerint adatnak ki. Az építés a folyó évben befejezendő.
 Az építésre vonatkozó tervek, költőbevitel, a szerződési tervezet, a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek a kolozsvári üzletvezetőség építési és pályafeltartási osztályában (Trancsántér, Pihá-ház) délelőtti 8-2 óráig megtekinthetők.
 Az ajánlatok jogérvényes alakban, bélyegzettel és lepecsételve a következő felirattal: „Ajánlat a kolozsvári fővámhivatali épület és áruraktár építésére” f. évi szeptember hó 18-án, déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőséghez beküldendő vagy benyújtandók.
 Az ajánlatokhoz csatolandó a m. kir. államvasutak budapesti központi pénztáráról, a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáráról kiállított 830, nyolcszázharmincz forint bantpénznek kétségbenes vag. állami letételekre alkalmas értékpapirokban megtörtént befizetéséről szóló igazolvány.
 Az értékpapirok a napi árfolyam 90 százalékával fognak számítani.
 Ezen összeg az ajánlat elfogadása esetén az építési szerződés megkötésekor az előirányzott építési költségösszeg 5 százalékára kiegészítendő.
 A bantpénzek az említett pénztárak által csupán az ajánlati tárgyalást megelőző nap szeptember 17-én déli 12 óráig fogadhatók el.
 Az ajánlatok elfogadása vagy el nem fogadása iránt — tekintet nélkül az ajánlati összegre — a kolozsvári üzletvezetőség egyoldalilag határoz.
 Kolozsvár, 1886. szeptember hó 6-án.
A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége.

Alapítattott 1827-ben. Spitzer Jakab és Fia Alapítattott 1827-ben.

posztó-, gyapjuszövet-, vászon- és szőnyeg-kereskedése Aradon,
 ajánlja az őszi és téli évadra
dusan felszerelt raktárát,
 legjobb minőségű és legdivatosabb
brünni, angol és francia
férfi-ruha és téli-kabát szövetek
 gráci Cheviot és Stajer 190-46*
vizmentes „Moró“-féle lodennokban,
 továbbá mindennemű
peruvienne, dosking, posztó és tüffelekben,
 a legolcsóbb árak számítása mellett.
Öltönyök elkészítése, kívánatra a legjobb munkások által és minden ár mellett elvállaltatnak.

Nagy raktár futó- és egyéb szőnyegekben.

A tavaszi idényre!

Teljes tisztelettel értesitem magyabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkkel dusan ellátam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű s gyermekjáték üzletemet,
 melyek mesés olcsóság és finomságoknál fogva felülmúlhatatlanok.

Egy vég vászon 30 rőf 4.50, 5. 5.50, 6. 15 frtig. Különbű finom vásznak rőf. 12, 14, 16, 20, 25 kr. Oxford és zephir 18, 20, 22, 26, 30-ig. Cartonok 16, 18, 20, 25, 30 Kockázat és szines szövetek 16, 20, 25, 30, 40, 60. Fekete terítő 1/4, 1/2, 3/4, 1, 1.20 Törülközők 15, 18, 20, 25. Asztalkendők és pohár-törülők 20, 25, 30. Asztalterítők 40, 60 1, 1.20, 1.50, 2. Dolgozó ingek 60, 80, 1. Finom chiffon-ingek 1, 1.20, 1.50, 1.80, 2.40. Finom Oxford és Creton-ingek 1, 1.20, 1.50, 1.80, 2. Lábravalók 60, 70, 80, 1, 1.20. Női ingek 65, 8, 90, 1, 1.20, 1.50, 1.80. Éjj. corsetták 70, 80, 1, 1.20, 1.40, 1.60. 2. Fehér és szines alsó szoknyák 80, 90, 1, 1.20, 2. Gyermek ingek, minden árban és nagyságban. Mell-fűzők 60, 65, 80, 2, 2.50, 3. Legújabb nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 1 frt. Nap- és esőernyők 90, 1, 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3 frt. Utazó bőröndök és táskák 85, 90, 1, 1.20, 1.50, 5 frt. Sétapálcák 10, 15, 20, 30, 40, 50. Gyermek- és férfi kalapok 1.20—4 frt. Dolgozó sapkák 2, 3, 40, 60. Kézi kosarak 25, 30, 40, 50, 60. 2. Hatisnyák 10, 13, 18, 20, 25, 30, 40, 50. Nagy választékú gyermek- és női ruhák, gépész öltönyök, paplancok, csipkék, gallérok, szallagok, rücsök, organtín, chirtingek, gombok, zsinórok, halcsontok, pamutok, csernák, fehér zsebkendők, keztüők, papucskok. Mindennemű péznes, dohány és szivartárczák, asztal és tollkészek, kanalak, fog, haj és ruhakéfék, illatszerek, albumok, varróeszközök, fűsük, tükrök, mell-tük, nadrágtartók, hatisnyakötők, valódi selencei pipák, tajtékpipák, szivarszipkák, poharak és csemege-tányérok.
 Ezekon kívül felhívom a t. közönség figyelmét az anyyira megkedvelt
5, 8, 10, 15, 20, 25 krajozáros
kiállítási bazaromra,
 mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva.
 Póztai megrendelések pontosan teljesítetnek. Csomagolás ingyen.
 A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel eszedem:
KILÉNYI ADOLF.
 Arad, főter., Arena-épület, a „kék golyó“-hoz
 176-4

Valódi angol lovagló-nyergek,
 s hozzávaló eszközök úgy mint kantár (duppla és szimpla) **kengyeliszij, zablá, nyereg,** leszorító gurtai, kengyelvas.
Angol nyereg szappan. Lovagló eszközök és hajtó ostorok.
 Lütthi vadászfegyverek, revolverek és vadászat kellekek nagyraktára
ERNYEI GYULÁ-nál.

CHOCOLADE

SCHMIDT & SÖHNE
 melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításán a legmagasabb díjjal, a kintutésai oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és cégük alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és esemegek kereskedőnél, **Aradon.**
ELIAS ARMIN urnál.
 Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.
Victor Schmidt & Söhne,
 cs. kir. orsz. enged. gyárosok.
 Gyár és központi székhely: **Bécs,**
V. Alleegasse, Nr. 48. (a déli vasut mellett.)

Herczeg Sulkowsky J. M. kiszindiai birtokán 150 számos sertésre becsült
bikk- és tölgy-
makoltatás
 adatik el
f. é. szeptember hó 26-án
 a kiszindiai erdészlakban megtartandó szóbeli árverésen.
 Pankotán, 1886. szept. 7.
Rakusan Károly,
 urad, főerdész.

Egy, a jegyzői teendőkhöz tökéletes jártassággal bíró
jegyzői irnok
 alkalmazást nyerhet. — Mosás és ágymű kivételével teljes ellátást és 200 frt fizetést nyerend. — Értekez-helmi ároníróttal.
 M.-Világos, 1886. szept. 7.
Török János,
 jegyző.